

Sygn. akt IV U 752/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Koronowski

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2020 r. w Elblągu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania I. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 30 czerwca 2020 r., znak (...)

o wyrównanie renty rodzinnej

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni I. L. prawo do wypłaty za październik 2019 r. renty rodzinnej po R. L. w wysokości 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu;

II. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt IV U 752/20

UZASADNIENIE

Ubezpieczona I. L. wniosła odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 30 czerwca 2020r., odmawiającej prawa do wypłaty wyrównania renty rodzinnej za okres od dnia 1 kwietnia 2019r. do dnia 31 października 2019r. Skarżąca wywodziła, że w związku z utratą prawa do renty rodzinnej przez jej córkę A. L. świadczenie rentowe powinno ulec nowemu podziałowi w ten sposób, że od kwietnia 2019r. renta rodzinna powinna być przyznana skarżącej. Pozwany nie dokonał takiego przeliczenia, a w ocenie ubezpieczonej winien wypłacić jej stosowną różnicę, wynikającą z tego, że zobowiązał jej córkę do zwrotu renty rodzinnej od kwietnia 2019r. W przeciwnym wypadku skarżąca i jej córka będą dwukrotnie ukarane – córka z uwagi na konieczność zwrotu świadczenia, a ubezpieczona z uwagi na jego nieotrzymanie.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie Dz.U. 2020r., poz. 53 ze zmianami; dalej: ustawa emerytalna), m.in. na art. 131 ust. 3 tej ustawy, zgodnie z którym w razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty, organ rentowy wypłaca wyrównanie świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. L. i A. L. były uprawnione do renty rodzinnej po R. L. – odpowiednio – mężu i ojcu.

W dniu 14 października 2019r. A. L. wniosła o wstrzymanie wypłaty renty rodzinnej z uwagi na to, że stan zdrowia nie pozwala jej na kontynuowanie nauki.

W związku z tym wnioskiem pozwany zwrócił się w dniu 6 listopada 2019r. do (...)w E. o informację dotyczącą m.in. daty skreślenia A. L. z listy słuchaczy oraz w dniu 7 listopada 2019r. wydał decyzje o wstrzymaniu wypłaty renty rodzinnej A. L. od dnia 1 listopada 2019r. i o przeliczeniu renty rodzinnej skarżącej, również od 1 listopada 2019r., została ona bowiem jedyną osobą uprawnioną. Renta rodzinna ubezpieczonej miała stanowić 85% świadczenia R. L..

W dniu 13 listopada 2019r. pozwany otrzymał zaświadczenie (...)w E. o skreśleniu A. L. z listy studentów w dniu 25 marca 2019r. W dniu 19 maja 2020r. organ rentowy wydał decyzję nakazującą A. L. zwrot renty rodzinnej, wypłaconej za miesiące od kwietnia do października 2019r. Decyzja ta jest prawomocna. A. L. nie występowała ponownie o rentę rodzinną po ojcu.

W dniu 23 czerwca 2020r. skarżąca zwróciła się z wnioskiem o zmianę warunków dotychczasowego podziału renty rodzinnej, przyznanej decyzją organu rentowego z dnia 28 czerwca 2017r., znak: (...). We wniosku wskazała, że domaga się wyrównania prawa do renty rodzinnej za okres od 1 kwietnia 2019r., do 31 października 2019r., pobranej nienależnie przez córkę A. L., która z powodu choroby przestała kontynuować naukę.

(okoliczności bezsporne, ponadto wnioski decyzje i zaświadczenie Szkoły w aktach ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się w większości nieuzasadnione.

Opisany wyżej stan faktyczny sprawy był bezsporny i wynikał jednoznacznie z zebranych dokumentów. Wobec tego omówienia wymagają wyłącznie przepisy prawa materialnego.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej świadczenia emerytalno-rentowe wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2. Ust. 2 stanowi, że w razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny.

Stosownie do art. 131 ust. 3 ustawy emerytalnej w razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty, organ rentowy wypłaca wyrównanie świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności.

Zgodnie zaś z art. 133 ust. 1 tej samej ustawy w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Okoliczności faktyczne rozpatrywanej sprawy nie wskazują w żaden sposób, aby doszło do złożenia w okresie spornym, tj. od kwietnia do października 2019r., w szczególności w pierwszym miesiącu tego okresu, wniosku skarżącej o zmianę zasad podziału wypłaty renty rodzinnej w związku z zaprzestaniem przez A. L. pobierania nauki w marcu 2019r. Nie wynika też z akt rentowych w żaden sposób, aby w tymże okresie spornym doszło do błędu organu rentowego. Tym samym przy rozpoznaniu wniosku miał zastosowanie tylko cytowany art. 131 ust. 3 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym – w razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty po raz pierwszy lub

zmiany warunków dotychczasowego podziału renty, organ rentowy wypłaca wyrównanie świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności.

Przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych muszą być interpretowane ściśle, co w rozpatrywanej sprawie nie pozwala na uwzględnienie odwołania w zakresie oczekiwanym przez ubezpieczoną, gdyż prowadziłoby to do naruszenia jasnej normy, wynikającej z art. 131 ust. 3 ustawy emerytalnej. Zaskarżona decyzja narusza przywołany przepis jedynie co do świadczenia za październik 2019r., gdyż to ten miesiąc był miesiącem ujawnienia okoliczności skutkujących zmianą zasad podziału renty rodzinnej, tj. okoliczności przerwania nauki przez A. L.. W ocenie Sądu okoliczność ta została ujawniona już w dacie złożenia przez A. L. wniosku o wstrzymanie wypłaty renty, a więc w dniu 14 października 2019r., zaś pozyskanie przez pozwanego zaświadczenia Szkoły stanowiło już tylko potwierdzenie tej okoliczności, z jej doprecyzowaniem przez wskazanie dokładnej daty skreślenia z listy studentów przed październikiem 2019r. To z kolei pozwalało na przeliczenie świadczenia właśnie od października 2019r., a nie dopiero od listopada 2019r.

W opisanej sytuacji Sąd wprawdzie przyznał skarżącej – na podstawie przepisów powołanych wyżej i art. 477¹⁴ § 2 kpc – prawo do wypłaty renty rodzinnej przeliczonej zgodnie z art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej (wypłata dla jednej osoby uprawnionej), ale tylko za październik 2019r. W pozostałej części odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc jako nieuzasadnione.